Մանզումէի Էֆքեար սէ-նէ լուկ 300 նիւսխէ վիրի-լիպ, գըյմէթի խըվ-լէլլ իչին 2 լիրա վէ թաշ-րալար իչին սէնէլուկ 200 նիւսխէ վիրիլիր վէ բուս-թա բարասը իչինտէ օլա-րագ 2 լիրա տըր։
Վէ պէնէր նիւսխէսի 40 ար բարաէա սաթըլ-լըր։

Մանզումէի Էֆքեար

ՄԻՒՆԱՏԻՒ

ՈՒՄՈՒՐԸ ԲՕԼԻԹԻՔԸՅԷ ՎԷ ՄԷՎԱՏՏԸ ՍԱՑԻՐԷ

Իլանաթըն պէհէր սաթըրը պիրինճի տէֆա 3, իքինճի տէֆա 2, վէ իւչիւնճիւ վէ սայիր տէֆալար իչին 1 ղշ. վէ իլան սըրասընա գօնուլմաեան իլանըն սա-թըրը 5 ղշ. տուր։
Մէքթուպ վէ սայիրէ Գալաթաատա Բէնքէմպիկ Բազարընտա վագը Ն. 41 իւսի խանընտա կարա-պետ Ց. փանոսեան իսմի-նէ կէօնտէրիլմէլի տիր։

ՍԷՔԻԶԻՆՃԻ ՍԷՆԷ | ١٢٩٠ ԶԻԼՀԻՃՃԷ ١٦ | 1874 ՅՈՒՆՎԱՐ 23 ՉԱՐՇԷՄԲԻՀ | ԱԼԱՖՐԱՆԿԱ ՓԵՏՐՎԱՐ 4 | ՆԻՒՄԷՐՕ 2432

LLOYD SUISSE

ԼՕՅՏ ՍԻՒԻՍ

Վէնթէրթիւրտէ իհտաս օլունմուշ օլան Լօյտ Սիւիս նամ սիկուրթա գումբանեա-սը, պահրէն վէ պէհրէն վէ չայ իւզէրինտէն նագլ օլունան էշեալարը սիկուրթաեա թութտուգտան մաատա, տէնիզ վէ չայտա իչլէեէն Էվրօբա վէ Եունան վէ Օսման-լը վաբօրլարը վէ եէլքէն կէմիլէրինէ վէ եախօտ գարատա տէմիր եօլ արապալա-րընա եիւքլէթիլմիշ օլան մալ վէ կէրուբօ վէ սայիրէ, վէ բօստաեա թահվիլէթ-տիրիլմիշ մէքթուպ վէ բաքէթլէրի սիկուրթա իտէր։
Ֆիեաթ էհվէն վէ շարթլար փայիտէլի տիր։
Թաֆսիլի մալիւմաթ ալմաք իսթէյէնլէրին սահիլ իմզալարա միւրաճաաթ էյլէ-մէլէրի։

Բաշ Աճէնթօ	Աճէնթօ
Հ. ԷԼՊԻՆԿ	ԱԼԷՔՍԱՆՏՐ ԲԷՔՄԷԶ
Գալաթա	Պաղչէ գարու

ԱՅՆԱ ՎԷ ՃԱՄ ՏԻՒՔՕԶԻԹՕՍՈՒ

Ինկիլիզ Անմէտ էֆէնտինին պու տէֆա Գալաթատա Մահմուտիէ ճատտէսինտէ եանի Թօբհանէ ... կէչտիկի եօլ իւզէրինտէ Եօրկանճըլար ճիվարընտա միւճէտտէտէն քիւ-շատ իյլէտիյի ՅՏՆ. մաղազատա սայօն իչին պէօյիւք վէ քիւչիւք Ֆրանսըզ այնալարը թամ վէ սամտըգ իլէ, վէ հէր նէվի չիչէքլի վէ բէնկլի ճամ վէ հաֆիսէ 12 մումլուտան 32 մումլուեա գատար, վէ եալտըզը վէ մավօն գօնսօլ վէ հէր ճինս կէմի վէ էլ վէ արա-պա ֆէնէրլէրի վէ սուֆրա իչին պիլլօր չամտան վէ բէնճէրէ բէրվազլարը իչին եալ-տըզլը հէր ճինս չէրչիվէ վէ հէր ճինս խուրտէպին վէ արապա վէ վաբօր իչին հէր ճինս ճամ, էհվէն ֆիեաթլա սաթըլմագտա օլտուղու իլան օլունուր։

Compagnie Coloniale

ÉTABLISSEMENT SPÉCIAL POUR LA FABRICATION DES

CHOCOLATS

DE

QUALITÉ SUPÉRIEURE

ԱԼԼԱ ՃԻՆՍԼԷՆ ՉՕԳՕԼԱԹ ԵԱՊՄԱՔ ԻՉԻՆ ՄԱԽՍՈՒՍ ՖԱԲՐԻԳԱ

Գօմբանեի Գօլօնիալ թէսմիյէ օլունան մէզքիւր գումբանեանըն քեաֆֆէյի չօգօլաթլարը խալիս օլուպ, իչինտէ տիւշարտան շէյ գարըշթըրըլմամըշ վէ պու կիւնէտէք էմսալի կէօրիւլմէտիք սուրէթտէ պէօյիւք տիգգաթ իլէ եաբըլմըշտըր։
Գումբանեայը մէզքիւր, չօգօլաթը սըհհէթի պէտէնիյէեէ փայիտէլի օլարագ եաբմագ իչին թէշքիլ օլունուպ, էհվէնիյէթի իքինճի մէսէլէ սըրասընա կէ-չիրիլմիշ, վէ հէր շէյտէն էվվէլ էհալիեէ, ալէա ճինստէն չօգօլաթա եաբմագ իսթէմիշ տիր։

Սըհհիյէ ֆայիտէլէ չօգօլաթ Եարըմ քիլօկրամը		Վանիլեալը չօգօլաթ Եարըմ քիլօկրամը		Չէյ վէ եօլճուլուգ չօգօլաթլարը Պիր գութուսու	
Ատի	2 ֆր. 50 սնթ.	Ատի	3 ֆրանգ	Ալէա	3 ֆր. 25 սնթ.
Ալէա	3 «	Ալէա	3 ֆր. 50 սնթ.	Էքսթ. գութուսը	2ֆր. 50
Էն Ալէա	3 « 50 սնթ.	Էն ալէա	4	Էն ալէա	3 ֆր.
Էքսթրա	4	Էքսթրա	5		

Պաշլըճա մէրքէզ, Բարիստէ Րիվօլի սօգաղընտա, Ն. 132
Պուլուն ուր, Ֆրանսանըն վէ մէմալիքի էճնէպիեէնին պաշլըճա թիւճճար-լըը մաղ ազընտա։

ASTHME | NÉVRALGIES

Թըգնէֆէս, նէֆէս գըլ վէ նէֆէս ալան ալէթլարը մախսուս քեաֆֆէյի խասթալըգլար, ԹԻՒՊ ԼԸՎԱՍԷՕՐ իլէ էյիլէշիր։ 3 Ֆըրանգ։

Սընըր աղըրըլարը, տօքթօր ԳԸՐՕՆԻԷ-նին բիլլ-լէօբէնէ-տէ թէսմիյէ օլունան հապլարը իլէ անիտէ տէֆ օլուր։ Գութուսու 3 Ֆըրանգ։

ԼԸՎԱՍԷՕՐ, պիրինճի սընըֆտան էհլի քիմեա վէ էճզաճը, 23 ՐԻՒ ՏԷ ԼԱ ՄՕՆԷ նամ սօգագ, Բարիստէ։
Պուլունուր պաշլըճա էճզախանէլէրտէ։

ԻԼԱՆԱԹ

Les annonces et abonnements pour la France sont reçus exclusivement chez MM. Orain et Micoud à Paris, Rue Drouot, N°. 9

SIROP ET PATE
A LA CODÈINE
DE BERTHÉ

Բարիսին խասթախանէլէրի իտարէլէ-րի թարաֆընտան միւքեաֆաթա նայիլ օլմուշ օլան ՊԷՐԹԷ նամ էճզաճընըն թէր-թիպ էյլէմիշ օլտուղու իշ պու շուրու-պու նէզլէ վէ քէօկին նէվզալի վէ կէօ-յիւս իլլէթի իչին, տիւնեանըն քեաֆ-ֆէյի հէքիմլէրի թարաֆընտան գապուլ օլունմուշ տուր։
Պու իլաճըն թէէօրրի հասէնէսինտէն նաշի, բէք աղ ատամլարըն նայիլ օլա-պիլտիքլէրի էն պէօյիւք պիր շէրէֆէ նայիլ օլմուշ, եանի, պու իլաճ Ֆրան-սանըն րէսմի գանուննամէսինտէ գայտ օլունմուշ տուր։
Պուլունուր քեաֆֆէյի էճզաճը տիւք-քեանլարընտա։
ԳԱԼՊԸՆՏԱՆ ՍԱԳԸՆՄԱԼԸ։

ÉCOLE SUPÉRIEURE DU COMMERCE

Մէզքիւր թիւճճարըէ մէքթէպինի, 1820 տէ ՍՏ. ՊԸԼԱՆՔԻ թիւշատ էյլէմիշ օլտուղու հալտէ, պու կիւնքի կիւն, Բարիսին թիւ-ճարէթ գամարասը նէզարէթի թահթընտա տըր։
Մէզքիւր մէքթէպտէ, ղալէթ մէշհուր միւտէրրիսլէր մարիֆէթի իլէ, շակիրտլէրէ, թիւճճարըէ իլմէք վէ պանգալարտա վէ գօնսօլօսխանէլէրտէ մէմուրիեէթէ կէչմէք իչին նէ քի էօյրէնմէք լազըմ իսէ քեաֆ-ֆէսի էօյրէթտիրիլիր։
Կիճէլի կիւնտիւզլիւ շակիրտլէրտէն սը-նըը 1.800 ֆըրանգ։
Շակիրտ վիրմէք իսթէյէնլէր, Բարիս-տէ, Րիւ Ամլօ նամ սօգագտա վագը 102 նիւմէրօլու տայիրէտէ միւտիրինէ միւրա-ճաաթ իթմէլի տիրլէր։

ԳԸՍԻՒՔԼՈՒՆԱ ՇՈՒՐՈՒՊՈՒ

Սահիպ իմզա իլան իտէր քի, մէօ-նէթիմտէ գուհուր իտէն թօղ իլլէթին-տէն բէք զիետէ միւզթէրապ օլմուշ, վէ հիչ պիր հէքիմ պու իլլէթի միւ-տիհշէեէ պիր չարէ պուլամատըղը հալտէ, քէնտի քէնտիմէ մէէյուս պիր հալտէ իճրա էյլէտիկիմ թէտգըգաթըն նէմէրէսի օլարագ պալէատէ մուհար-րէր շուրուպը պուլտում, վէ համտ օլ-սուն օ սայէտէ թամամի կիրիպտէն իյ-լէտիմ, վէ շիմտիյէ տէկին թէտավի իթտիկիմ զաթլարը քեափի օըհհէթ իթտիրտիկիմէ տայիր եէտիմտէ չէնտ գըթա շէհատէթնամէ վար, իմտի քէն-տի նէֆսիմտէ վուգու պուլան թէճ-րիւպէմ իւզէրինէ իլան իտէրիմ քի, պու իլլէթէ տիւչար օլանլարըն, իշ պու շուրուպ վասըթասըյլա բէք աղ պիր միւտտէթ զարֆընտա, իլլէթի մէզ-քիւրէտէն պիւսպիւթիւն գուրթուլա-ճագլարը իչին Գօլեօնճու գուլլուգ

տա իկիլիզ գանչէլէրէասը տըգ տաըն-Չագմագ սօգաղընտա 4 նիւմէրօլու խանէյէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի։
Լուի Գըսիքլունա

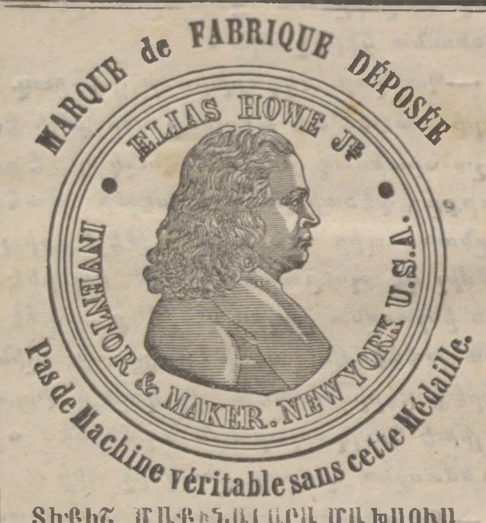

ՏԻՒՔԻՇ ՄԱՔԻՆԱԼԱՐԸ ՄԱԽՍՈՒՍ ՏԷՊՕԶԻԹՕ
Գալաթա Վօյվօտա սօգագը Ն. 15
Ամէրիգանըն սաըլ Էլիաս Հովըն մա-քինալարը վէ Պէճիգանըն սաըլ Հ. Ժ Բըլթինին մաքինալարը վէ Գանատանըն սաըլ Ռ. Մ. Վանչէր գումբ. մաքինա-լարը։
Էսկի լասթիգ տիքէր մաքինա վէգաս-նագ մաքինալարը վէ չամաշըր եըգամագ իչին մաքինալար, իպլիք, էպրիշիմ, իյնէ վէ պալէատէքի մաքինալար իչին ալէաթ։ Մէզքիւր մաղազատա թաամիր իչին հէր ճինս ալէաթ պուլունուր։ Սը-փարիշ օլունտուգտա, թաշրաեա մա կէօնտէրիլիր։ Միւշթէրիլէրէ, խանէլէ-րինտէ տիքիշ տէրսի վիրիլիր պատիհէ-վա։ Հօվ վէ Սինկէր իյնէլէրի տուզի-նասը 9 ղշ։

LA VELOUTINE

Իշպու բիրինճ թօզու, իչինտէ պիզ-միւթ պուլունուպ, տէրիյէ կէնճլէւէ մախսուս պիր թազէլիք վէ թապիի պիր եումուշագլըգ վիրիպ, տէրի իւզէրինտէ ասլա կէօզիւքմէզ։ Մէզքիւր թօզ հէր եէր-տէ պէօյիւք րաղպէթ պուլմուշ տուր, աթըըը բէրուքէր տիւքքեանլարընտա։

ԼՕՀՋՈՒՆ ԼԻԶ ՍՈՒԵՈՒ
Գալըընտան տէքնիկը
Բրուսեանըն հէքիմլիք Ագատէմիասը վէ էն միւթէպէր հէքիմլէր, վէ ումումէն քեաֆֆէյի հէքիմլիք Ագատէմիալարը թարաֆընտան թահսին օլունմուշ օլան մէզքիւր ԼԻԶ ՍՈՒԵունու իսթիմալ իտէ-նին եիւզիւնտէ վէ էլլէրինտէ նէ գըզըլ լէքէլէյտա օլուր, նէ եիւզիւ կիւնէշ-տէն եանար վէ նէ տէ պուրուշուր։ Կէ-րէք գատընլար վէ կէրէք էրքէքլէրին թէնինէ պէեազլըգ վէրտիքտէն պաշգա տէրիյի եումուշատան մէզքիւր սուեուն գուվվէթինի թէճրիւպէ իլէ թանըմըշլար տըր։ Մէզքիւր ԼԻԶ ՍՈՒԵՈՒ, եալընըզ Գալաթատա Եիւքսէք Գալտըրըմտա 68 Ն. իւէ միւրագգամ Մ. Վէյլիշ գում-բանեասընըն մաղազասընտա սաթըլըր։

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Կէչէն ճումա վէ ճումա իրթէսի կիւնլէրի, Տէրխաանէթ իլէ Էտիրնէ պէյնինտէ գար եաղմըշ օլտուղունտան նաշի, չըմէնտօֆէր խաթթընտա քիւլլիյէթլի գար թէճէմմիւ իթմիշ օլմաղլա, ճումա կիւնի Էտիրնէեէ միւթէվէճճիհէն Տէրխաանէթտէն հարաքէթ իտէն թրէն անճագ իրթէսի եանի ճումա իրթէսի կիւնիւ սապահլայըն, եանի եէտի պուչուգ սաաթտա Չօրլուեա վիսուլ պուլմուշ տուր: Նէվմի մէզքիւրտէ, Էտիրնէտէն հարէքէթլէ Տէրխաանէթէ կէլէն թրէն, պէօյլէ կէճ գալարագ, նէվմի մէզքիւրտէ, եանի ալաֆրանկա սաաթ եէտի պուչուգտա Սիրքէճի իսքէլէսի ըսթասիօնունա վիսուլ պուլմասը մէմուլ իքէն, անճագ ճումա իրթէսի կիւնիւ սապահլայըն ալաֆրանկա սաաթ օն պուչուգ սուլարընտա Չաթալճա ըսթասիօնունա կէլմիշ տիր:

—Պուլկար էկզարխըսը օլարագ Տէրխաանէթտէ պէօյիւք պիր քիլիսէ ինշա օլունմագ իւզրէ, Պուլկար էքզարքը էֆէնտինին ըխասէթի թահթընտա պիր գօմիսիօն թէշէքքիւլ իթմիշ վէ պուրատա իշ պու էպնիյէնին ինշասընա լազըմ կէլէճէք ագճէնին թէճէմմիւ վէ թէրաքիւմի իչին կէրէք Տէրխաանէթ վէ կէրէք Րումէլիտէ Պուլկարլարտան ագճէ ճէմ օլունմասընա գարար վէրիլմիշ տիր:

—Թէքֆուրտաղընտան եազըլգըլարընա կէօրէ, պազը Չէրքէզլէր թարաֆընտան գուհուրա կէլէն սուիի աֆալ հալէա տէվամ իթմէքտէ տիր: Ցանվարըն օնունճու կիւնիւ Չէրքէզլէրտէն պազըլարը իլէ չըմէնտըֆէր ամէլէլէրի պէյնինտէ գուհուրա կէլէն գավղատա իքի թարաֆտան իւչ ատամ թէլէֆ օլմուշ վէ եէտի քիշիտէ եարալանմըշ տըր: Պունուն իւզէրինէ, իրթէսի կիւն, հիւքիւմէթ թարաֆընտան օն իքի քիշի թահթը թէվգիֆա ալընարագ, մուհաքէմէ օլունմագ իւզրէ, Էտիրնէեէ իզամ գըլընմըշտըր:

—Պէլճիգա պէօյիւք սէրմայէտարլարընտան պիր գաչ զաթ, Անատօլու չըմէնտըֆէրլէրի ինշաաթընըն թէքմիլինի տէրուհտէ իտէճէքլէրինի, վէ պունտան պաշգա հիւքիւմէթի սէնիեէյէ էհվէն շէրայիթ իլէ պիր իսթիգրազ վիրէճէքլէրինի, Պապը Ալիյէ թէքլիֆ իթմէք իւզրէ, Տէրխաանէթէ պիր վէքիլ կէօնտէրտիքլէրինի վէ պապը ալի իլէ իշպու վէքիլ միւզաքէրաթա պաշլանտըղը Ֆար տիւ Պօսֆօր եազմըշտըր:

—Ալաֆրանկա յուն. 11տէ Տէրսաանէթ Ֆրանսա էլչիսի թարաֆընտան, վիւքէլայի ֆիխամ հազարաթը իլէ տուէլի էճնէպիյէ էլչիլէրինէ պիր պալօ վիրիլէճէկ վէ քէզալիք շէհրի մէզքիւրուն օն եէտիսինտէ Ավուսթրիա էլչիսի թարաֆընտան տախի պիր պալօ վիրիլէճէյի իշիտիլմիշ տիր:

—Պու կիճէ Ղալաթատա վօյվօտա իթթիսալինտէքի պիր մաղազատան աթէշ գուհուր իտէրէք, եալընըզ իքի մաղազա իւսթիւնտէքի օտալար իլէ պիրիքտէ միւհթէրէք օլտուղու հալտէ պասթըրըլմըշ տըր:

Քէզալիք պու կիճէ սաաթ տէօրթ րատտէլէրինտէ Պէյօղլունտա Լինարտի սօգաղընտան պիր խանէնին պաճասը թութուշմուշ իսէ տէ, տէրհալ տէօնտիւրիւլմիւշ տիւր:

—Կէչէն նոյեմբերին սօնլարընտա Հէրսէք տանճաղը մէրքէզի պուլունան Մօսթար գասապասընտա եմտալը կէօրիւլմէտիք սուրէթտէ շէտիտ պիր պօրա գուհուրի իլէ, պիր հաֆթա գատար տէվամ իյլէմիշ վէ պու տէվամի էսնատէ գասապայի մէզքիւրէտէ քեային գըշլայի հիւմայունուն պէօյիւք գարուսու իլէ ճամ վէ չէրչիվէ վէ տիվարլարընը եըգըպ, իգթիզայի հալտէ սարֆ օլունմագ իւզրէ, գըշլա ճիվարընտա վազ իտիլմիշ օլան պին եիւզտէն զիետէ գումու պիր իքի կիւն զարֆընտա պէր հավա իթտիքտէն պաշգա, պիր թագըմ ճամիլէրին գուրշունլարընը սէօքիւպ զիետն իթմիշ վէ պու րիւզկեարըն քէմալը շիտէթինտէն նաշի էսնաֆ, տիւքքեանլարընը աչամամագլա, քիւլլիյեթլի զարար վէ զիեան վուգու պուլտուղու հալտէ, հավատա սիւքիւնէթ կէլմիշ իսէ տէ, տեկտեմպերին օն պիրինտէ գար իլէ պէրապէր եինէ պիր շիտտէթլի րիւզկեար չըգարագ, օլ կիւն ախշամա տէկին սիւրմէսիյլէ, էվվէլքի կիպի գըշլայի մէզքիւր վէ սայիր էպնիեէճէ պիր խայլի խասարաթը մուճիպ օլմուշ իսէ տէ, նուֆուսճա պիր կէօնա սագաթլըգ վուգուա կէլմէտիյի Պօսնա ղազէթասընտա օգունմուշտուր:

—Կիրիտտէն եազըլգըլարընա կէօրէ, կէչէնտէ ճէզիրէի մէզքիւրէտէ հասըլ օլան սէլ միւնասէպէթի իլէ, պիր գաչ չայ թաշըպ պիր խայլի հայվան թէլէֆ օլտուղու միսիլլու, տէօրթ պին գատար զէյթին վէ թութ աղաճլարը քէօքլէրինտէն տէվրիլմիշ օլտուղունտան, օն պին լիրա զարար վէ զիեան թախմին օլունուեօր:

—Կէչէն բէնշէնպիհ կիւնիւ էօյլէ իւսթիւ, Կալաթատա վագի Սէն Պէնվա նամ Գաթօլիք քիլիսասընտա պիր թագըմ խըրսըզլար կիրէրէք, քիլիսա իչինտէ պուլունան կիւմիւշ վէ ալթունա միւթէալլիք իւչ պին լիրալըգ գատար էշեա չալմըշլա տըր:

—Կէչէնլէրտէ Արնավուտ քէօյիւ էօնիւնտէ Թունա նամ վափօրը ղարգ իտէն Գալիֆօր նամ Ինկիլիզ վափօրունուն գափտանընա Պէլճիգատա պուլունան սահիպլէրի թարաֆընտան, վափօրը ղարգտան խէլաս իյլէտիյի շիւքրանէսի օլարագ, մա գօրտօն զայէթ գըյմէթտար պիր ալթուն սաաթ հէտիյէ օլունտուղու իշիտիլմիշ տիր:

—Էտիրնէտէն եազըլգըլարընա կէօրէ, Պայրամ կիւնիւ օրատա պիր հարիգ գուհուրի իլէ, պէշ պապ խանէ միւհթէրէք օլմուշ վէ սօղուղուն քէմալը շիտտէթինտէն Մէրիճ չայընըն եարըսը տօնուպ, էկէր սօղուգլար պիր իքի կիւն տահա տէվամ իտէր իսէ պիւթիւն պիւթիւն տօնաճաղը մէմուլ օլունմագտա, վէ մէզրուաաթըն տախի սօղուղուն շիտտէթինտէն պօզուլաճաղը գօրգուլմագտա տըր:

Զախիրէ թիճարէթի տէրէճէի մաթլուպէտէ օլուպ, պէհէր կիւն օն տանէ չըմէնտըֆէր թրէնտի Էտիրնէտէն Տէտէ աղաճա քիւլլիյէթլի զախիրէ նագլ իթմէքտէ տիր:

———

12 յունվար 1874 Ատանա

. . . Միւէլլիֆ

Սէքսէն սէքիզ սէնէի շէմսիյէսինտէն պիլ իթիպար Ատանայ մահքէմէյի թիճարէթինէ րէյիս թային պույրուլան վէ էհալէթի հազիհէ րիասէթի մէզքիւրէ էօհտէի իսթիպհալինտէ

Թագարրիւր իթմիշ օլան րիֆաթլու Ապ-Տիւլ-Գատիր էֆէնտի զէմանի րիասէթ վէ ումուրու մէմուրէսինէ պէտ վէ մուպաշէրէթ իտէլիտէն պէրու տհալիի մէմլէքէթ վէ ալէլ խուսուս թիւճճարտն վէ սայիրէտէն վուգու պուլան տավալարը հագգ վէ լայըգըյլա ֆասլ վէ րուէթ օլունմագտա տըր. պու պապտէ րէիսի մումայիլէյհին շու տհվալը մէմտուհէլէրինէ ֆէվգէլատէ թէշէքքիւր իտէրիզ:

Իքի իւչ շախսըն տավալարընայ չարէ պուլամատըղըն վէ մէյուս օլտուգլարը հալտէ, զէմանը մազիտէ օլան մուավէնէթտէն մահրում գալտըգլարընտան թապիյէթլէրիյլէ էֆէնտիյի մումայիլէյհէ այնի իսթիգամէթլէ պագմալարը մահ մաֆիհ տավալարընտայ վահի պուլունանլէրին խօշնուտիյէթի հալլէրի եօլունա կիտիլմէյինճէ այնի ինսաֆլա պագմալարը շէօյլէ տուրսուն, տայիմ սէղամէթ կէօզլէրիյլէ պագմագտա տըրլար վագտա պու մատտէ րէյիսի մումայիլէյհին տհվալը հալիյէ վէ իսթիգալիյէսինէ սէր մուպիր քէտէրէ նէթիճէ վիրմէզ վէ իրգայը սիւլլէմի սաատէթինէ թագսիր կէթիրմէզ իսէ տէ, օ մագուլէլէրին տհվալը նապէճալարը իշիտիլտիքճէ էրպապը ինսաֆըն զահիրէն վէ պաթընէն մահզունիյէթի գալպլէրի արթմագտա տըր:

Ատանայ էյալէթինին բէք միւնպիթ վէ մահսուլտար արազիսի օլմագ հասէպիյլէ էհլի պէրրա իլէ թիւճճարանըն տիզտիւթալէրի կիւն պէ կիւն թէզայիւտ իթմէքտէ վէ պու եիւզտէն մէմլէքէթի մէրգումէ տէնկի պուլունան մահալլը սայիրէեէ ֆայիգ վէ տայիմա թէհայիւր վէ թէմէտտիւնէ եիւզ թութմագտայ օլտուղունտան, վէ տիզտիւթա եօլու թէվասսիւ իթմէքտէ պուլունտուղունտան տավի վագըանըն բէք չօղու մահքէմէյի թիճարէթէ այիտ պուլունտուղու սէպէպէ, էօյլէ պիր մահքէմէյէ էֆէնտիի մումայիլէյհին րիասէթինտէն, զիետէսի իլէ մէմնուն վէ մէսրուր օլտուղումուզու պիլտիրիրիզ:

Հաթթա էլեէվմ վալիմիզ պուլունան տէվլէթլու իւպհէթլու Մահմուտ Նէտիմ բաշա էֆէնտիմիզ հազրէթլէրի տէ, մէվտատը մէպունէյի, տէտիյի իսթիգամէթի իլէ միւշահէտէ պույուրտուղունտան իլավէյի մէմուրիեէթ օլմագ իւզրէ պէլէտիյէ րիասէթինէ տախի թայեին պույուրտուղու մէվատտը մէշրուհէյի պիր գաթ տահա թէյիտ վէ թաստիգ իյլէտիկինտէն մահքէմէյի թիճարէթէ մասրուֆ օլան իսթիգամէթլէրինտէն վէ գաթէն վէ եինէ իլավէթէն էօհտէլէրինտէ պուլունան զիրաաթ գօմիսիօնու րիասէթինտէն թէվսիի ումուրու զիրաաթ վէ թէսհիլի հուսուլունէ րասու ֆէլահէթ վէ ումուրու պէլէտիյէ միւթալլիք տէֆի վէխամէթի հէվա եօլունտա թանզիֆաթը էսվագ վէ մահէլլաթ վէ պազը տէօշէմէսի օլմայան մահէլլէրէ քեարկիր տէօշէմէլէր վէ էթ վէ էթմէք վէ սէպզէվաթը սայիրէնին ֆիրուխթի հագգընտա ֆուգարայա պազը կէօնա մուավէնէթ իսլահաթըն վէ հիւսնիւ ճէրեանընը էֆէնտիյի մումայիլէյհին տէրքեար օլան էհլիյեթինէ իհալէ իտէր վէ սիզտէն տէ իշ պու թահսին նամէնին ղազէթայը միւթէպէրէնիզէ տէրճ վէ թահրիրինի թէմէննի իտէրիզ:

* * *

———

Մաթպուաթ թարաֆընտան կէլէն իլանը րէսմի

Կէլէճէք բէնշէնպիհ կիւնիւ ախշամ եանի ճումա կիճէսինտէն իթիպարէն, պէհէր ճիւմա կիճէլէրի, տէվլէթլիւ նազըր բաշա հազրէթլէրինին (խարիճիյէ նազըրը) գօնագլարընտա քէմաֆիս սապըգ սուարէ վիրիլէճէկի իխթար օլունուր:

15 զիլհիճճէ 1290

———

Շէհիր էմանէթի թարաֆընտան կէլէն իլանտըր

Սու եօլու գազասընտա Թապի Քիւչիւք քէօյ վէ Ճէպէճի վէ Պուրկազ վէ Պէյկրատ վէ Պաղչէ գարիեէլէրինտէ պուլունան պաղչէպան էսնաֆը վէ սայիրէ թարաֆընտան ֆիրուխթ օլունմագ իզրէ, Տէրխաանէթէ վիրուտ իտէճէք էշեանըն նագլի իչիւն իսթիմալ իթտիքլէրի հայվանըն պէհէր րէօսինտէն գատիմի վէճհ իլէ ալընաճագ պարկիր րուսումու.

Քիւչիւք Չէքմէճէ տախիլինտէ Ավաս վէ Գալֆա գարիեէլէրի իլէ գազայի մէզպուրէ Թապի Տավուտ բաշա վէ Մագրի գարիեէսինտէ(Մագըրքէօյ) պաղչէվան էսնաֆը վէ սայիրէ թարաֆլարընտան քէզալիք Տէրխաանէթէ վիրուտ իտէճէք հայվանըն գատիմի վէճհ իլէ ալընաճագ պարկիր րուսումու.

Տէրխաանէթ վէ Ալթընճը տարէնին նուհաս (պագըր) թամղա րուսումու.

Զարշը վէ միւճէվհէրաթ վէ թամղա վէ Գազազխանէ վէ Աթ բազարը րուսումու.

Ասիթանէ Աեազմա իսքէլէսի հաթապ (օտուն) չէքի րուսումու,

Գալաթ իսքէլէսի հաթապ չէքի րուսումու.

Եէնի գաբու իսքէլէսինտէ թուզլա սէրկիսի մահսուլի.

Տավուտ բաշա վէ Եէտի գուլէ վէ Սամաթիա վէ Եէնի գաբու վէ Պէշիքթաշ վէ Ճիպալի վէ Զաթլաթը գաբու վէ Ախըր գաբու վէ Գում գաբուլար իլէ Պաղչէ գաբուսու վէ հաթապ վէ Իւսկիւտար իսքէլէսի հաթապ չէքիլէրի:

Ճէվամիի շէրիֆէ հավլըլարը իլէ ալթընճը տաիրէ հուտուտու խարիճինտէ օլարագ պիլճիւմլէ բազար մահալլարը:

Իւսկիւտար իսկէլէսինտէ վագի խան մահալլի.

Պալէտտէ մուհարրէր րուսումաթըն կէլէճէք ագոստոս սէնէսինէ մահսուպէն միւզայէտէլէրի պիլ իճրա, սէքսէն տօքուզ սէնէսի շէհրի շուպաթընըն օն պէշինճի կիւնիւնէ գատար իհալէի գաթիյէլէրի իճրա օլունաճաղընտան, թալիպ օլանլարըն քէֆիլլէրի իլէ պէրապէր, եէվմի մէզքիւրէ գատար էմանէթ մուհասէպէսինէ միւրաճաաթ իյլէմէլէրի իչինճի տէֆա օլարագ իլան օլունուր:

15 զիլհիճճէ 1290

22 քեանունի սանի 1289

———

ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ

ԳԱԼԱԹԱ ԲԻԱԶԱՍԸ

էսհ.	Ու.մ. 22 Յունվար ախշամ գապ.	46-25
»	23 » սապահ աչըլըշ	46 20
	էն եիւքսէք	46-20
	էն աշաղը	45 30
»	» սաաթ 6 1/2	45-34
իսթիգրազ	1863	308
»	1865 » »	308
»	1869	267
»	1872 Ա. Բ	

Գրէտի ժէնէրալ	7 20	լիրա
Օսմանլը ժէնէրալ-գաբոնլարը		6-15
Օսմանլը Օթոման		3 33
Օսմանլը պանգասը ագսիօնլարը		4-15
Գանգ տը Գօնսթանթինոբլ		
» Գալաթանը		
» Վէրիսի		225
» Օսմանլը Օսթրօ Թիւրգ	300	
Մէնաֆիէր սէհիմլէրի էսկի		107
» » եէնի		46
Թրամվայ հիսսէլէրի գուբօն քէսիք		700
Գրէտի Հէլէնիկ		ֆրանգ ըսգօնթօ
Լօրիում մաաէնի ագսիօնլարը		ըսգօնթօ
Գուբօն սգօնթօսու		110 բարա
Աքճէ ֆայիզի		18 20
Բէշլիք		5
Հէվալէսիզ		

ԳԱՄԲԻՕ ՖԻԱԹԸ

Ինկիլիզ լիրասը	111 1/4 իւչ այ վատէ իլէ			
Ֆրանք	22 95	»	»	»

ԱՂՃԷԼԷՐԻՆ ԲԻԱՋԱՍԸ 23 ՅՈՒՆՎԱՐ

Ինկիլիզ լիրասը	110 30
Ֆրանսըզ ալթունու	87-28
Բօլ	89 30
Գըրըմիզ ալթունու	51-15
Չէյրէկ մէճիտիյէ ֆարգը	2 05
Մէճիտիյէ ֆարգը	5-10
Գազըր	2-
Գէշլիկ	4-35
Գառայօն չայմէսի	6 65 գարիք

(ՆԷՎԻԹԷ)

Բէթըրսպուրկտան եազըլըյօրլար. Ֆաքաթ կէօրէ, բըրէնս տը կալ վէ զէվճէսի, վէ պիրատէրի բըրէնս Արթիւր մուհէթիլէրի իլէ պէրապէր, յունվարըն 15 ինճի կիւնիւ, եօլլէյէ իքի սաաթ կէչէրէք, Բէթըրսպուրկ շըմէնտըֆէր իսթասիօնունա վիսուլ պուլմուշլար տըր: Մէզքիւր իսթասիօնտա խանէտանը իմբէրաթօրի իլէ վիւքէլասը վէ Ինկիլիզ սէֆիրի վէ Րուսիա ժէնէրալլարը պէքլէմէքտէ օլտուղու հալտէ, իմբէրաթօր հազրէթլէրի տախի Թըրէն կէլմէտէն պիր տագիգա էվվէլ օրատա վասըլ օլմուշլար իտի: Բըրէնս տը կալ հազրէթլէրինի, Րուսիա հուտուտունա գըրշըլամագ իւզրէ, սէֆարէթ իմբէրաթօրի մէմուրլարընտան պուզըլարը իլէ Ինկիլթէրրա սէֆարէթ մէմուրլարը ագիմէթ իթտիքլէրի միսիլլիւ, Րուսիա վէլիի ահտը զէվճէսի իլէ պէրապէր Թըրէնի մախսուսա պինէրէք, Բէթըրսպուրկտան 85 միլ իլէրուտէ գարշըլամըշ տըր:

Թըրէն ըսթասիօնա վիսուլինտէ, օրատա պուլունան բիհատէ ալայըն մուզիգասը, Ինկիլթէրրա գըրալիչասը հազրէթլէրի իլէ բըրէնս տը կալա մախսուս օլան պիր մարշ չալմըշլար տըր, Թըրէնտէն իպթիտա բըրէնս տը կալ չըգըպ, իմբէրաթօր հազրէթլէրի խանէտանը վէ հէյէթի վիւքէլասը նէզտինտէ պուլունտուղու հալտէ, միւշարիլէյհի գապուլ իթմիշ վէ պատէհու Րուսիա վէլիի ահտը վէ զէվճէսի վէ բըրէնս Արթիւր վէ բըրէնս տը կալ վակօնտան չըգմըշլար տըր: Մուախխարէն, բըրէնս վէ բըրէնսէսլէր, ըսթասիօնտա պիր տայիրէյի մախսուսէյէ չէքիլէրէք, վէ իմբէրաթօր հազրէթլէրի իլէ բըրէնս տը կալ հազրէթլէրի ըսթասիօնտա գալարագ բըրէնսին իսթիգպալինէ կէլէն խասսա տաքիմի պիր ըէսմի կէչիտ իճրա իլէմիշլէր վէ ահալիյէ իմբէրաթօր վէ բըրէնսի պազըր շըմըշլար տըր: Պու էսնատէ, բըրէնս տը կալ, Ինկիլիզ ժէնէրալը իւնիֆօրմասընը կիյինմիշ օլտուղու հալտէ, մէվճուտ նիշանլարընը թագընմըշ իտի: Րէսմի կէչիտտէն սօնրա, իմբէրաթօր վէ բըրէնս վէ Րուսիա վիւքէլասը իլէ ժէնէրալլարը, բըրէնս վէ բըրէնսէսլէրին օթուրաճագլարը սարայ(?) բէլէ կիրմիշլէր վէ իմբէրաթօր վէ բըրէնս պիրպիրլէրինէ պազը գօթլարթագիմ իլէմիշլէր տիր:

Պունտան սօնրա, Րուսիա իմբէրաթօրու, եանլարընտա բըրէնս տը կալ հազրէթլէրինի օլտուղու, պիրինճի արապատա վէ բըրէնսէս տը կալ իլէ Րուսիա վէլիի ահտը զէվճէսի, իքինճի արապատա վէ Րուսիա վէլիի ահտը իլէ բըրէնս Արթիւր, իւչիւնճիւ արապատա րաքիպ օլտուգլարը վէ կըրան տիւքալար վէ վիւքէլա վէ ժէնէրալլար վէ սայիր մէմուրին տիկէր արապալարա պինտիքլէրի հալտէ, ըսթասիօն հարէքէթ լէ, Բէթըրսպուրկուն էն կէնիշ ճատտէլէրինտէն կէչէրէք, Րուսիա վէլիի ահտընըն սարայընա վասըլ օլմուշլար տըր: Իշ պու րէսմի գապուլտէ, Րուսիա իմբէրաթօրիչասը հազրէթլէրի նամիզաճ պուլունմալարընտան նաշի հազըր պուլունմամըշ տըր:

Միւշարիլէյհ բըրէնս տը կալըն Բէթըրսպուրկա վիսուլինտէն պիր կիւն էվվէլ, պիրատէրի տիւք տէ Էտինպուրկ կըրան տիւք Գօնսթանթին իլէ պիրլիքտէ Բէթըրսպուրկ Թէրսանէսինի սէյր ու թէմաշա իլէմիշ տիր:

Պունտան իքի կիւն սօնրա, Ալմանիա վէլիի ահտը բըրէնս Ֆըրէտէրիք հազրէթլէրի իլէ զէվճէսի վէ Ինկիլթէրրա գըրալիչասընըն քէրիմէսի Բէթըրսպուրկա վիսուլ պուլմալարըյլա, հագգլարընտա րիաեէթի մախսուսէ իճրա օլունմուշ տուր:

—Բէթըրսպուրկտան ալընան խապէրէ կէօրէ, Պուխարա հաքիմի Թարաֆընտան, Խիվա մուզաֆֆէրիյէթինի թէպրիքիչին, Բէթըրսպուրկա կէօնտէրիլէն հէյէթի սէֆարէթ, Բէթըրսպուրկա վիսուլ պուլմաղլա, իմբէրաթօր հազրէթլէրի ճանիպինտէն գապուլ գըլընմըշ տըր:

—Իլք էվվէլ Մըսըր թէաթրօսունտա իճրա օլունաճագ մալիւմ օլան Աիտէ օբէրասը, պու քէրրէ, Ամէրիգանըն Նիւ Եօրք շէհրինտէ աչըլ(?) իլք տէֆա օլարագ իճրա օլունմուշ վէ պիրինճի կիճէսինտէ թէաթրօնուն հասըլաթը, 40 պին ֆրանգա վասըլ օլարագ, սօն տէրէճէտէ րաղպէթի ումումիյէյէ մազհար օլմուշ տուր:

—Պու տէֆա, Րուսիա տէվլէթի եէնի պիր նիզամնամէ նէշր իտիփ, պու նիզամնամէ մուճիպինճէ Րուսիա մէմալիքինէ ագիմէթ իտէճէք էճնէպիլէրին պաշբօրթլարը, Րուսիա սէֆարէթխանէ վէ գօնսօլօսխանէլէրինտէն վիզէ օլմագսըզըն գապուլ գըլընմայաճագ վէ վիզէ օլունտուղու հալտէ պիլէ, պիր պաշբօրթըն անճագ ալթը այ հիւքմիւ կէչիփ, պու միւտտէթ խիթամընտա, սահիպի եէնիլէթմէյէ մէճպուր օլաճագ վէ էկէր ալթը այտան զիեատէ Րուսիա մէմալիքինտէ իգամէթ իլէեէն էճնէպի օլուր իսէ, իքի րուպլի վիրէրէք, Րուսիա մէմուրլարընտան պիր իգամէթ թէզքէրէսի ալաճագ վէ իշ պու իգամէթ թէզքէրէսի իլէ պիր էճնէպի Րուսիանըն հէր մէմալիքինէ ագիմէթ իլէր իսէ տէ, պէհէր սէնէ եէնիլէթմէյէ մէճպուր օլաճագ վէ Րուսիա մէմալիքինի թէրքիլէ, մէմալիքի էճնէպիյէյէ կիտէնլէր, 50 գարիք իթասըյլա, պիր Րուսիա պաշբօրթու ալըղ իլէեէճէքլէր տիր:

Իշ պու նիզամնամէյէ, Ալմանիա տէվլէթի ֆէնա նազարլա պագմագտա վէ պու ուսուլի, Րուսիա տէվլէթի եալընըզ Ալմանիա թիճարէթինէ պուլունան Ալմանիա Թիճարէթինի տէֆ իթմէք իւզրէ իթթիխազ իլէտիկինի, Պէրլին գազէթալարը եազմագտա տըր:

—Գավիէրանըն բայիթախթը օլան Միւնիխ շէհրինտէ րաճիզ Թարաֆլարը, «աէֆինէյի մէճնունան» նամը իլէ պիր գազէթա Թապ ու նէշր իթմիշլէր տիր: Պու գազէթանըն պաշլըգընտա պիր վաբօր րէսմի օլուփ, պու վաբօրուն գըլավուզլարը բըրէնս Պիզմարգ իլէ Պէրլինին էսկի գաթօլիքլէրին պաշ փիսգոպոսու պուլունուեօր:

ԱԶԳԱՅԻՆ,

ՎԱՐՉԱԿԱՆ ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆՔ

1. Խառն ժողովս՝ այն վիճակներն ուր Սահմանադրութիւնք գործադրուած են, աւագերէցներն ընտրելու համար պէտք եղած հրահանգն և ընտրելեաց ցուցակները ղրկելու անօրէնութիւն բրաւ։

Մշոյ վիճակին համար Խորէն վարդապետ Շահնազարեան և վանայի համար ալ նէոիք բաշայի քարոզիչ Յարութիւն վարդապետն առժամանակեայ Տեղապահ և Սահմանադրութեան գործադիր անուանեց։

2. Քաղաքական ժողովս Ազգ. Հիւանդանոցի հոգաբարձութեան հետ բանակցելով, սոյն հաստատութեան մատակարարութեան պիւտճէն հետևեալ կերպիւ սահմանեց.

	ՂՐՇ
Ամսական մուտք Հիւանդանոցի	44530
» Ծախք ուտեստի, օրը մարդ գլուխ 2 ղրշ. հաշուելով 450 պատսպարելոց համար	27000
» Հանդերձեղէն	5000
» Կարասիք	1500
» Դեղօրէք	1250
» Պաշտօնէից ամսականք	10000
» Կալուածական նորոգութիւնք	2000
» Ջանազանք	4000
» Դպրոցն իբրև նախակրթարան, ուր հայերէն և տաճկերէն գրել կարդալ, քրիստոնէական և ձայնաւոր պիտի ուսուցուի	1000
	51750

և մնացեալ բացը գոցելու համար Հոգաբարձութեան առաջարկած հանգանակութեան սկզբունքն ընդունելով, գործադրութեան մասին Հոգաբարձութեան կողմէ ծրագիր մը ներկայացուելէ ետև պէտք եղածը անօրինել որոշեց։

3. Ուսումնական խորհրդոյ հետ բանակցելով, սահմանեց 3000 ղրշի ամսական գումար մը մացնել կեդր. Սընտուկի Պիւտճէին մէջ յանուն Ուսումնական խորհրդոյ, որպէս զի 2 էն 3 ուսումնական ձեռնհաս պաշտօնեայներ ընտրուին, որոնք միշտ տեսչութիւն ընեն Ազգ. վարժարանաց. և Ուսումն. խորհրդոյ հրահանգաց գործադրութեանը հսկեն։

Որոշեց որ Ուսումն. խորհուրդը միօրինակ ուսուցման եղանակ մը սահմանէ և գործադրել տայ բոլոր վարժարանաց մէջ. Նախակրթարանի դըրութեան վերածելով զանոնք, ի բաց առեալ միայն այնպիսիները, որոնք հաստատուն և բաւական եկամուտներ ունենալով՝ կարող են կեդրոնական վարժարան ըլլալ։ Նաև վարժապետաց կարգ սահմանել, 3 կարգի բաժնելով, և իւրաքանչիւր կարգին համեմատ ամսականները որոշելով։ Իսկ վարժապետանոցի և Ակադեմիայի հաստատութեան մասին Ուսումն. խորհրդոյ կողմէն եղած առաջարկութեանց նկատմամբ քաղ. ժողովս յայտնեց թէ առանք արդէն նկատողութեան առնուած ըլլալով, պարագայից ներեալ պատշաճը անօրինելու կ'աշխատի։

4. Ելևմտից Հոգաբարձութեան հետ բանակցելով, Ազգային հին պարտուց և պահանջից խնդրոյն վրայ որոշեց անոնց ցուցակները ճշդել տալ և երկուքի բաժնել, պահանջներուն ուղղին ու անյոյսները զատելով և անպատճառ վճարելի պարտքերը միւսներէն որոշելով։

Նմանապէս պարտուց վճարման համար եղած հանգանակութենէն դուրս մնացած թաղերուն և յատուկ անձանց ցուցակները պատրաստել. իսկ Ազգ. կեդր. արոց հաւաքման համար քանի մը հաւաքիչ կարգել որոշեց, որոնք կարող լինին տուրքերը հաւաքել իւրաքանչիւր ազգայնոց դիմելով, և ղլացողաց անուանքը նշանակել՝ ՚ի հարկին պէտք եղածը անօրինելու համար։

Նաև գաւառաց կողմէ վճարելի տարեկան Մուգաթայի արոց համար օրինաւոր ապեալ ընկալագրեր պատրաստել տալով շրջաբերական գրել որոշեց վիճակներբ, և նոյն ապեալ ընկալագրէն մէկ մէկ օրինակ ղրկել, որպէս զի ներկայ 1874 թուականէն սկսեալ տարեկան Մուգաթայի տուրքերը նոյն օրինաւոր ընկալագրով վճարուին, որ վաւերացեալ պիտի ըլլայ Ելևմտից հոգաբարձութեան կնքովն ու գանձապետին ստորագրութեամբը և հաստատեալ Պատրիարքական կնքովն ու ստորագրութեամբ։

21 յունվար 1874

Պատրիարքարան Հայոց (Կնիք)

Կ. Պօլիս

ՀՐԱՒԷՐ

Առ Անդամս Վարժապետական Ժողովոյ

Մեծապատիւ էֆէնտիք

Ազգային վարժապետական ժողովոյ ԺԴ. նիստը պիտի գումարի յառաջիկայ կիւրակէ օր 27 յունուար, ՚ի Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցին Ղալաթիոյ։

Ատեանը պիտի բացուի ժամ 6ին և գոցուի 10ին։

Ուստի կը հրաւիրեմք զՁեզ որ բարեհաճիք գալ և Ձեր պաշտօնը կատարել ազգասիրաբար։

21 Դեկ. 1874

Խորհրդարան Ղալաթիոյ

Մնամք յարգանօք

՚Ի դիմաց Վարժ. Ժողովոյ

Ատենադպիր Ատենապետ

Տ. Մ. Էքսէրճեան Ս. Միքայէլեան

ԿԱՐԳ ԽՆԴՐՈՑ

1. Նախակրթարանի մէջ քերականութիւն դաս տալու եղանակը։

Կէչէն ճումա իրթէսի կէտիքբաշաթաքի թէաթրօտա, մէնֆաաթը Ագապեան վարժարանա օլտուղու հալտէ օյնանան օեունտա, Ագապեան վարժարան իքի նէֆէր չակիրտանը Թարաֆընտան օգունան նութգլարը պէրայի թէշվիգաթ տէրճ իտէրիզ։

Տեարք և Տիկնայք

Սոյն երեկոյթն՝ զոր ձեր ներկայութեամբը պատուել բարեհաճեցաք, ասուգիւ մեծ ուրախութեան մ'առիթ է մեզ, և ամեն անոնց համար որ ազգային վերակենդանութեան անձ-

չովը վառուած են ։ Կը խրախուսէք կարևոր հաստատութիւն մը, վարժարան մը՝ որ ընկճել և լքել սեռի մը լոյս մատակարարելու և զայն իւր արժանաւոր բարձրութեան մէջ դնելու պաշտօնն ունի, վարժարան մը՝ յորում իգական սեռի, մարդկութեան այս կարևոր մասը, միտքն ու հոգին կը կազմուին և կը զարգանան, և ուսկից դուք ապագայ սերնդեան մը բոյսը կ'սպասէք ։ Տեարք և Տիկնայք, ստուգիւ իրաւունք ունիք դըպրոցը ապագայի մը օրօրանը նկատելու, նա մանաւանդ իգական սեռի կրթութեանն յատկացեալ վարժարան մը. վասն զի ժողովուրդներու ապագայն վարժարանի մը յարկայ ներքև կը սնանի, և այն կըլլայ ինչ որ դըպրոցը կընէ զայն ։ Դպրոցը այն վսեմ ձուլարանն է՝ յորում ազգերը կը ձուլուին, և այն աւազանն մկրտութեան՝ յորում նոքա իրենց դրոշմը կ'ընդունին, ազնուական կամ գձուձ, մեծ կամ փոքր, լուսաւոր կամ խաւարին ։ Անո՛ր համար անշուշտ դաստիարակութեան խնդիրը քաղաքակրթեալ աշխարհը յուզող խնդիրներէն մեծագոյնն է. անո՛ր համար անշուշտ լուսաւոր ազգեր իւրեանց գահուն հիմունքն հաստատելէ յառաջ՝ դպրոցներու հիմունքը ձգել կը փութան, քանզի նոյն իսկ իրենց գահուն զօրութիւնը և հաստատութիւնը վարժարանաց թուոյն և կատարելութեանը մէջ կը փնտռեն. վասն զի մարդկութիւնը հասկցած է որ անկարելի է իրեն՝ յառաջանալ դէպի կատարելութիւն ու երանութիւն՝ առանց առաջնորդ ունենալու՝ իրեն գիտութեան ջահը. թէ գիտութիւնն է իւր մեծագոյն զօրութիւնը, այն ոյժը՝ որ ամեն այլ զօրութիւն կը հպատակեցնէ իրեն և որ զմարդն տէր կ'ընէ բնութեան կարողութեանցն և գաղտնեաց ։ Այո՛, ու այս ազնիւ ու փրկաւէտ նպատակին կը ձգտին քաղաքակրթեալ ազգաց ամեն ճգունքն. դպրոց, մամուլ, լսարան, թատրոն, ամենքն ալ մարդկային համոյն դասուց վրայ լոյս սփռելու համար վառուած ջահեր են, ամենքն ալ մարդկային մտաց խաւարը փարատելու և ճշմարտին, գեղեցկին ու բարւոյն նշոյլներովը մարդկային հոգին ողողելու, լուսաւորելու և բարձրացնելու պաշտօնն ունին ։ Վա՛յ այն ժողովրդոց՝ որ տակաւին ագիտութեան խաւարին մէջ՝ իրենց գլուխը անփութութեան բարձին վրայ դըրած՝ կը խորդան. անշուշտ կորստեան վհին մէջ պիտի արթննան. վասն զի, մարդկութիւնը կը յառաջէ հսկայաքայլ, և յառաջադիմութիւնը չկասիր՝ երբ ժողովուրդ մը կը գտնէ իւր քայլեց տակ ի քուն. կը կոխէ և կ'անցնի. յառաջադիմութիւնը այսօր ազգաց և ժողովրդոց համար մահու և կենաց խնդիր մ'է. յառաջդիմել կամ կորսուիլ՝ չի՛ք միջոց ։ Բայց յառաջադիմութիւնը մեծ ջանից և զոհողութեանց գինն է, և ջանք մը՝ որ չքաջալերիր՝ կը լըքանի, և եռանդ մը որուն զայն արծարծող նիւթը կը պակսի, կը շիջանի ։

Ահա՛ ասոր համար յառաջդիմութեան անհրաժեշտ պայմաններէն մին ալ, անոր անիւներն արագող ո՛յժն, քաջալերութիւնն է ։ Խրախոյսը, կըրնայ ըսուիլ, մեծագործութիւններ կընէ, և ո՛ւր որ այն կը պակսի, հանճարը կը ցամքի իբրև տունկ մը անսընունդ, արիութիւնը կը լքի և կ'իյնայ անզօր իբրև անթև արծիւ մը, թև կը պակսի անոր ի բարձունս հոլաթևելու ու երկնից գաղտնիքը կորզելու համար, այդ թև քաջալերութիւնն է։ Ջինւորը՝ որ կը մարտնչի, իրբիրեն քաջալեր չունենայ դրօշուն փառքը և պսակը՝ զոր հայրենիք պատրաստ կը բանէ իւր յաղթական ճակատուն, ի՞նչպէս կրնայ այն քաջութեան հըրաշքներն գործել ։ Մեր ազգն ալ պատերազմ մ'ունի, Տեարք, պատերազմելու, պատերազմաց մեծագոյնն ու սրբազնագոյնը, այն է լուսոյ պատերազմն խաւարին դէմ ։

Այս ճակատուն մէջ մրցող շահատակը եթէ չքաջալերի, պէտք է հըրաժարիլ փրկութեան և վերանորոգութեան ամեն յոյսէ. պէտք է հրաժարիլ ապրել ուզելէ ։ Ո՛հ, եղո՛ւկ ազգին՝ յորում նոյա բարւոյն անձնըւէր հոգին սառն անտարբերութիւն, ծաղր և ապերախտութիւն միայն կը գտնէ իւր շուրջը, յորում չեն հասկընար հանճարը, յորում ճշմարտութիւնը անապատին մէջ հնչուած ձայն մը կը մնայ, և յորում ձայնը՝ որ «յառա՛ջ» կը գոչէ՝ անտարբերութեան վհին մէջ կը գլորի առանց արձագանք մը զարթուցանելու ։

Մեծ էք դուք, Ազնիւ հանդիսականք, լուսոյ կարևորութիւնը ճանչնալով և քաջալերութեան պիտոյքը, խրախուսիչ ձեռք մը կուգաք կարկըսել այն անձին՝ որ ազգային յառաջդիմութեան անձնուէր շահատակ մ'է ձեր մէջ ։ Ի՛նչ քաղցր մխիթարութիւն և ի՛նչ յուսալից նշան ապագային համար ։ Իցի՛ւ ձեր ազնիւ օրինակն ամեն տեղ հետևողներ ունենար, այն ատեն և միայն այն ատեն յառաջդիմութիւնը կ'երականանայ մեզ համար, և ազգը քաղաքակրթութեան փըրկաւէտ ուղւոյն մէջ հաստատուն քայլեր կ'սկսի առնուլ ։

Դոմնի Գաբրիէլեան.
Աշակերտուհի Ազգ. վրժընի։

*
* *

Ազնիւ հանդիսականք,

Այս գիշեր ժողովելով այս յարկիս տակ՝ վարժարանի մը յառաջդիմութեան նպաստելու ազնիւ նպատակաւ, մեծ գաղափարի մը շահատակները կը հանդիսանաք ։ Ձեր լուսաւոր մտաց մէջ հայ ժողովրդեան փրկութիւնը դպրոցներէ կախեալ տեսնելով և մանկութեան կրթութեան բարերար ձեռք մը կարկառելու փութալով, նոր ու փայլուն վկայութիւն մը կուտաք բարձր ճշմարտութեան մը որ դարերու ցաւագին փորձերու արդիւնքն է և որ մարդկային քաղաքակրթութեան ամենէն փառաւոր յաղթանակն է ։ Այն է թէ ժողովուրդներու իրական մեծութիւնը իրենց. բարոյական ուժոյն և զօրութեան մէջ է, և թէ, ինչպէս Պ. գոն ըսած է, գիտութիւնը զօրութիւն է ։ Քանի՛ մխիթարիչ է, Տեարք և Տիկնայք, երբ ժողովուրդ մը լուսոյ և գիտութեան ուժոյն վրայ հաստատուն հաւատքի մը յո՛ւսքան գեղեցիկ գրաւական մը կ'ընծայէ, և քանի՛ յուսալից այն ազգին ապագայն որ, սթափած հուսկ ուրեմն այն մահաքուն թմրութենէն՝ յորում կը խորդայր դարերէ ի վեր՝ կորստեան անդունդին եզերց վրայ, «լո՛յս» կ'աղաղակէ և գիտութեան, ազգերու այս բարոյական զօրութեան մէջ, իւր ապրելութեան նեցուկը և իր վերականգնման միջոցը կը փնտռէ ։

Ստուգիւ, Նախախնամութիւնը ֆիզիքական ուժոյ առաւելութիւնն անասնոց սեպհականելով և զմարդն անոնց խիստ մեծագոյն մասէն՝ մարմնապէս յոյժ ակար ու անզէն ստեղծելով, առաջին օրէն ըսած է իրեն թէ իւր բոլոր մեծութիւնը իւր բարոյական կարողութեանց մէջ կը կայանայ, և թէ անոնց զարգացմամբը միայն պիտի կրնայ իրացնել այն երանութեան և կատարելութեան իտէալն զոր հասնելու սահմանուած է իւր առաջին օրէն, հոն է միայն մարդկային սեռին բարձրութեան և զօրութեան գաղտնիքը, և անո՛վ այն ակար ու անզէն էակը արարչութեան թագաւորը պիտի ըլլար և բնութեան բոլոր զօրութիւնքն պիտի հպատակեցներ իրեն և իւր պիտոյից ու կամաց հլու գործիներն ըներ. անով, իւր առաջին ժամուն մերկ, անզէն, օդոյ արկածից և գազանաց կատաղութեան դէմ անպաշտպան՝ իւր սնունդը անտառին ծառերէն միայն սպասող մարդն այսօր մէկ ժամու մէջ աշխարհի մէկ ծայրէն միւսը կ'ընթանայ, ծովուց խորութեանց մէջ սուզելով՝ անդնդոց յատակը կը զննէ, և օդոց գաւառներուն մէջ սլանալով՝ հպարտ արծւոյն թռիչը կը ծաղրէ ։

Բայց մարդկութիւնն քաղաքակրթութեան այս դիտին հասնելու համար շատ դժուարին ու աժանելից ճամբայ մ'ըրած է, և տակաւին յոյժ հեռի է իւր ուղւոյն վախճանէն. բայց վերջապէս գտած է իւր քայլից առաջնորդ ջահը և գիտէ թէ որո՛ւ պէտք է հետևիլ՝ տակաւ մօտենալու համար այն կատարելութեան ու երջանկութեան նպատակին՝ որ իւր բղձից ու ձգտմանց մշտօրեայ առարկայն է. Մինչև որ բանական իմաստուն եղած է ճանչնալու համար իւր իրական զօրութեան աղբիւրը, ընդ երկար ամեն մեծութիւն նիւթական ուժոյ և նիւթոյ առաւելութեան վրայ նկատած է ։

Ընդ երկար մարդը իւր բազկին վրայ պանծացած և իւր ազնուականութիւնը իւր սրոյն ծայրը դրած է. ընդ երկա՛ր թշուառ մարդկութիւնը ծունր դրած է անասնական ուժոյ դիմացը և խունկ ծխած անո՛ր սուրին՝ որ ամենէն աւելի մարդ սպաննելու չափ հզօր էր. ընդ երկար աշխարհակալութեան փառքը երկնից տակ ամենէն վսեմ բանը և աշխարհակալք, գազանական ուժոյ այդ անհեղ անձնաւորութիւնք, ամենէն մեծ մարդիկը նկատուեցան ։

Արեան և կատարածո՛յ դարեր՝ յորս ազգերն, սին ու վայրենական փառքի մը հետամուտ, միմեանց կործանման ու աւերից մէջ իրենց երջանկութիւնը կը փնտռէին. արիւն և արցունք խառնըն կը հոսէին յորդահոս գետոց նման. աւերակք աւերակաց վրայ կը դիզուէին, ազգաց բեկորներու վրայ այլ ազգեր կը բարձրանային, որք ընդ հուպ իրենց աճիւնքն կը խառնէին առաջնոց աճեանց հետ, և ա՛յսպէս կը սահէին դարք մարդկութեան աղէտից յիշատակներովը ծանրաբեռնեալ ։

Այդ աղէտից մէջ, բա՛րէ, մեծ ու խիստ մեծ մաս մ'ունեցաւ հայը. ամեն բան կորոյս, և հազիւ իւր գոյութիւնը կրցաւ ազատել, եւ հիմայ տեսնելով որքան զինքն յառաջ արթնցած ազգեր նոր ասպարէզի մը մէջ մտած՝ նոր նպատակի մը ետևէն կը վազեն անդուլ ու եռանդուն, ինքն ալ լուսոյ դրօշ ի ձեռին՝ անոնց ետևէն կը դիմէ ։ Դարուն ոգին կը հասկնայ և յառաջդիմութիւնը իրեն նշանաբան կ'ընտրէ։ Անկեալ, անտերունչ, տարաշխարհիկ, ցրուեալ, աղքատ և անզօր, իւր հազարումէկ վիրաց դարմանը մի միայն իւր բարոյական կարողութեանց և զօրութեանց աճմանը մէջ կ'որոնէ, և իւր աչքը անհամբեր յառելով վարժարանաց վրայ՝ այդ նուիրական յարկերէն իւր փրկութեան արևուն ծագման կսպասէ անձկօտ ։ Ո՛հ, շատ ադէկ կընէ. քանզի ա՛լ ազգաց և ժողովրդոց ճշմարիտ զէնքը՝ լոյսն է, նոցա իսկական զօրանոցներն դպրոցներն են, և ա՛լ զինուոր պէտք չէ արիւն թափելու ։ այլ լոյս սփռելու համար ։ Ա՛լ մեծ մարդն այն է որ ամենէն շատ լոյս ունի, և ոչ այն՝ որ նիւթական առաւելութեամբք կը ճոխանայ՝ անմասն բարոյական մեծութենէ ։ Նիւթը ա՛լ յաղթուած է ոգիէն՝ յետ երկարատև ու աղետալի մրցմանց, և ոգին, գաղափարը, ճշմարտութիւնը իրենց յաղթանակը տարած և բարոյական աշխարհի տէրերն են ։

Դուք. Տեարք և Տիկնայք, որ, ներշնչեալ այս ճշմարտութիւններէն և ժամանակին ոգիէն, հոս եկած էք ձեր իւղոյ շիթը կաթեցնելու այն կանթեղին մէջ՝ որ հայութիւնը լուսաւորելու պիտի ծառայէ. օրհնեա՛լ ըլլաք դուք ։

Երբ ամեն հայ ձեզ նման խորհի, երբ ամեն հայ իւր լումայն փութայ նուիրել ազգային մանկտւոյն դաստիարակութեանն ի նպաստ և իւր քարը բերել ազգային բարոյական շէնքին կանգմանը, այ՛ն ատեն ա՛լ ծագած է հայութեան համար ճշմարիտ կենաց արշալոյսը ։

Իսկուհի Յակոբեան։
Աշակերտուհի Ազգ. վրժընի.

ԻԼԱՆ

Բուս թէպտարընտան օլուպ իդհարը իֆլաս իթմիշ օլան Մ. Ալէքսանտր Լըլօստան ալաճագլարը օլանլար, էվվէլա, պօրճլարըն գապուլինէ տայիր իտարէնին մուամէլաթը րաբորթօսու, սանիէն, պօրճ վէ ալաճագլըն ումումի հիսապը, սալիսէն, ալաճագլարըն թահսիլինէ տայիր օլաճագ պիր թէքլիֆ, վէ րապիէն, մէրգումուն իդհարը իֆլասը սէպէպլէրի թահգիգը հագգընտա հիւքիւմէթ թարաֆընտան թային օլունան մէմուրլարըն նէթիճէյի գարարլարը հագգընտա քէսպի մալիւմաթ իթմէք իչին, բումի յունվարըն 30ունճու չարշէմպիհ կիւնիւ սապահըն ալաֆրանկա սաաթ օնունտա, Գալաթաատա Նիւքսէք գալտըրըմտա, ավօգաթ միւսիւ Ա. Մէրճէմգուլինին 106 նումէրօլու օտասընտա ճէմմիյէթ իտէճէք մէճլիսի ումումիյէ տաւէթ օլունուրլար ։

Տէֆթէրտարէթ թէֆթիշ գօմիսիօնը
4 յունվար 1874 թարաֆընտան
ԱՐԹԻՆ ԷՖԻՋԼԵՐ
ՍԻՏՆԷՅ ԼԱՖՕՆԹԷՆ

AIVS IMPORTANT

Նէտլէրինտէ քէնտի մահսուլլարընըն գալըպը պուլունան էճզաճըլարա վէ սայիր քիմեանէլէրէ, մէզքիւր մալլէր գապթ օլունտու գտան մաատա, տավսիա չէքիլիր. Օսմանլը ճէզա գանունընամէսինին 150 ինճի պէնտի ահքեամընճա, մահպուսիէթէ վէ իթասընա զարար զիեանընըմ օլունաճագլարը, Պարիզլի Մ. Ժանտրօ վէ Մ. Լամուրէօ թարաֆընտան, իլան օլունուր ։

ՍԱՀԻՊ ՂԱԶԷԹԷ
ԿԱՐԱՊԵՏ Ց. ՓԱՆՈՍԵԱՆ

Գալաթաատա Բէնճէլիպիհ բազարընտա
Ն. 41 իբարէ խանընտա